

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

మహర్షిబాదరాయణ ప్రణీతాని

॥ బ్రహ్మసూత్రాణి ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ బ్రహ్మసూత్రాణి ॥

అథ బ్రహ్మసూత్రేషు ప్రథమస్యాధ్యాయస్య ప్రథమః పాదః

001 జిజ్ఞాసాధికరణం		
001	అథాతో బ్రహ్మజిజ్ఞాసా	1.1.1

002 జన్మాద్యధికరణం		
002	జన్మాద్యస్య యతః	1.1.2

003 శాస్త్రయోనిత్వాధికరణం		
003	శాస్త్రయోనిత్వాత్	1.1.3

004 సమన్వయాధికరణం		
004	తత్తు సమన్వయాత్	1.1.4

005 ఈక్షత్యధికరణం		
005	ఈక్షతేర్నాశబ్దం	1.1.5
006	గౌణశ్చేన్నాత్మశబ్దాత్	1.1.6

007	తన్నిష్ఠస్య మోక్షోపదేశాత్	1.1.7
008	హేయత్వావచనాచ్చ	1.1.8
009	ప్రతిజ్ఞావిరోధాత్	1.1.9
010	స్వాప్యయాత్	1.1.10
011	గతిసామాన్యాత్	1.1.11
012	శ్రుతత్వాచ్చ	1.1.12

006 ఆనందమయాధికరణం		
013	ఆనందమయోఽభ్యాసాత్	1.1.13
014	వికారశబ్దాన్నేతి చేన్న ప్రాచుర్యాత్	1.1.14
015	తద్ధేతువ్యపదేశాచ్చ	1.1.15
016	మాంత్రవర్ణికమేవ చ గీయతే	1.1.16
017	నేతరోఽనుపపత్తేః	1.1.17
018	భేదవ్యపదేశాచ్చ	1.1.18
019	కామాచ్చ నానుమానాపేక్షా	1.1.19
020	అస్మిన్నస్య చ తద్యోగం శాస్తి	1.1.20

007 అంతరధికరణం		
021	అంతస్తద్ధర్మోపదేశాత్	1.1.21
022	భేదవ్యపదేశాచ్ఛాన్యః	1.1.22

008 ఆకాశాధికరణం		
023	ఆకాశస్తల్లింగాత్	1.1.23

009 ప్రాణాధికరణం		
024	అత ఏవ ప్రాణః	1.1.24

010 జ్యోతిరధికరణం		
025	జ్యోతిశ్చరణాభిధానాత్	1.1.25
026	ఛందోఽభిధానాన్నేతిచేన్న తథా చేతోఽర్పణనిగమాత్ తథా హి దర్శనం	1.1.26
027	భూతాదిపాదవ్యపదేశోపపత్తేశ్చైవం	1.1.27
028	ఉపదేశభేదాన్నేతి చేన్నోభయస్మిన్నప్యవిరోధాత్	1.1.28

011 ఇంద్రప్రాణాధికరణం		
029	ప్రాణస్తథానుగమాత్	1.1.29

030	న వక్తురాత్మోపదేశాదితి చేదధ్యాత్మసంబంధభూమా హ్యాస్మిన్	1.1.30
031	శాస్త్రదృష్ట్యా తూపదేశో వామదేవవత్	1.1.31
032	జీవముఖ్యప్రాణలింగాన్నేతి చేన్నోపాసత్తైవిధ్యాదాశ్రితత్వాదిహ తద్యోగాత్	1.1.32

ఇతి బ్రహ్మసూత్రేషు ప్రథమస్యాధ్యాయస్య ప్రథమః పాదః సమాప్తః

అథ బ్రహ్మసూత్రేషు ప్రథమస్యాధ్యాయస్య ద్వితీయః పాదః

012 సర్వత్రప్రసిద్ధ్యధికరణం		
033	సర్వత్ర ప్రసిద్ధోపదేశాత్	1.2.1
034	వివక్షితగుణోపపత్తేశ్చ	1.2.2
035	అనుపపత్తేస్తు న శారీరః	1.2.3
036	కర్మకర్తృవ్యపదేశాచ్చ	1.2.4
037	శబ్దవిశేషాత్	1.2.5
038	స్మృతేశ్చ	1.2.6
039	అర్భకౌకస్తాత్ తద్యపదేశాచ్చ నేతి చేన్న నిచాయ్యత్వాదేవం వ్యోమవచ్చ	1.2.7
040	సంభోగప్రాప్తిరితి చేన్న వైశేష్యాత్	1.2.8

013 అత్తధికరణం		
041	అత్తా చరాచరగ్రహణాత్	1.2.9
042	ప్రకరణాచ్చ	1.2.10
043	గుహం ప్రవిష్టావాత్మానౌ హి తద్ధర్మనాత్	1.2.11
044	విశేషణాచ్చ	1.2.12

014 అంతరాధికరణం		
045	అంతర ఉపపత్తేః	1.2.13
046	స్థానాదివ్యపదేశాచ్చ	1.2.14
047	సుఖవిశిష్టాభిధానాదేవ చ	1.2.15
048	అత ఏవ చ స బ్రహ్మ	1.2.16
049	శ్రుతోపనిషత్కగత్యభిధానాచ్చ	1.2.17
050	అనవస్థితేరసంభవాచ్చ నేతరః	1.2.18

015 అంతర్యామ్యధికరణం		
051	అంతర్యామ్యధిదైవాధిలోకాదిషు తద్ధర్మవ్యపదేశాత్	1.2.19
052	న చ స్మార్తమతద్ధర్మాభిలాపాచ్ఛరీరశ్చ	1.2.20
053	ఉభయేఽపి హి భేదేనైవమధీయతే	1.2.21

016 అదృశ్యత్వాదిగుణకాధికరణం		
054	అదృశ్యత్వాదిగుణకో ధర్మోక్తేః	1.2.22
055	విశేషణభేదవ్యపదేశాభ్యాంచ నేతరౌ	1.2.23
056	రూపోపన్యాసాచ్చ	1.2.24

017 వైశ్వానరాధికరణం		
057	వైశ్వానరస్సాధారణశబ్దవిశేషాత్	1.2.25
058	స్మర్యమాణమనుమానం స్యాదితి	1.2.26
059	శబ్దాదిభ్యోఽంతః ప్రతిష్ఠానాచ్చ నేతి చేన్న తథా దృష్ట్వ్యపదేశాదసంభవాత్ పురుషమపి చైనమధీయతే	1.2.27
060	అత ఏవ న దేవతా భూతంచ	1.2.28
061	సాక్షాదప్యవిరోధం జైమినిః	1.2.29
062	అభివ్యక్తేరిత్యాశ్మరథ్యః	1.2.30
063	అనుస్మృతేర్బాదరిః	1.2.31
064	సంపత్తేరితి జైమినిస్తథా హి దర్శయతి	1.2.32
065	ఆమనంతి చైనమస్మిన్	1.2.33

ఇతి బ్రహ్మసూత్రేషు ప్రథమస్యాధ్యాయస్య ద్వితీయః పాదః సమాప్తః

అథ బ్రహ్మసూత్రేషు ప్రథమస్యాధ్యాయస్య తృతీయః పాదః

018 ద్యుభ్యద్వ్యధికరణం		
066	ద్యుభ్యద్వ్యాయతనం స్వశబ్దాత్	1.3.1
067	ముక్తోపస్పృప్యవదేశాచ్చ	1.3.2
068	నానుమానమతచ్ఛబ్దాత్ప్రాణభృచ్చ	1.3.3
069	భేదవ్యపదేశాత్	1.3.4
070	ప్రకరణాత్	1.3.5
071	స్థిత్యదనాభ్యాంచ	1.3.6

019 భూమాధికరణం		
072	భూమా సంప్రసాదాదధ్యుపదేశాత్	1.3.7
073	ధర్మోపపత్తేశ్చ	1.3.8

020 అక్షరాధికరణం		
074	అక్షరమంబరాంతధృతేః	1.3.9
075	సా చ ప్రశాసనాత్	1.3.10
076	అన్యభావవ్యావృత్తేశ్చ	1.3.11

021 ఈక్షతికర్మాధికరణం		
077	ఈక్షతికర్మవ్యపదేశాత్సః	1.3.12

022 దహరాధికరణం		
078	దహర ఉత్తరేభ్యః	1.3.13
079	గతిశబ్దాభ్యాం తథాహి దృష్టం లింగంచ	1.3.14
080	ధృతేశ్చ మహిమ్నోఽస్యాస్మిన్నుపలభ్యే	1.3.15
081	ప్రసిద్ధేశ్చ	1.3.16
082	ఇతరపరామర్శాత్స ఇతి చేన్నాసంభవాత్	1.3.17
083	ఉత్తరాచ్చేదావిర్భూతస్వరూపస్తు	1.3.18
084	అన్యార్థేశ్చ పరామర్శః	1.3.19
085	అల్పశ్రుతేరితి చేత్తదుక్తం	1.3.20
086	అనుకృతేస్తస్య చ	1.3.21
087	అపి స్మర్యతే	1.3.22

023 ప్రమితాధికరణం		
088	శబ్దాదేవ ప్రమితః	1.3.23
089	హృద్యపేక్షయా తు మనుష్యాధికారత్వాత్	1.3.24

024 ఏతద్గర్భే దేవతాధికరణం		
090	తదుపర్యపి బాదరాయణస్సంభవాత్	1.3.25
091	విరోధః కర్మణీతి చేన్నానేకప్రతిపత్తేర్దర్శనాత్	1.3.26
092	శబ్ద ఇతి చేన్నాతః ప్రభవాత్ ప్రత్యక్షానుమానాభ్యాం	1.3.27
093	అత ఏవ చ నిత్యత్వం	1.3.28
094	సమాననామరూపత్వాచ్చావృత్తావప్యవిరోధో దర్శనాత్ స్మృతేశ్చ	1.3.29

025 ఏతద్గర్భే మధ్వధికరణం		
095	మధ్వాదిష్వసంభవాదనధికారం జైమినిః	1.3.30
096	జ్యోతిషి భావాచ్చ	1.3.31
097	భావం తు బాదరాయణోఽస్తి హి	1.3.32

026 ఏతద్గర్భే అపశూద్రాధికరణం		
098	శుగస్య తదనాదరశ్రవణాత్ తదాద్రవణాత్ సూచ్యతే హి	1.3.33
099	క్షత్రియత్వగతేశ్చ	1.3.34
100	ఉత్తరత్ర చైత్రరథేన లింగాత్	1.3.35
101	సంస్కారపరామర్శాత్ తదభావాభిలాపాచ్చ	1.3.36
102	తదభావనిర్ధారణే చ ప్రవృత్తేః	1.3.37

103	శ్రవణాధ్యయనార్థప్రతిషేధాత్	1.3.38
104	స్మృతేశ్చ	1.3.39

ప్రమితాధికరణశేషః

105	కంపనాత్	1.3.40
106	జ్యోతిర్దర్శనాత్	1.3.41

027 అర్థాంతరత్వాదివ్యపదేశాధికరణం

107	ఆకాశోఽర్థాంతరత్వాదివ్యపదేశాత్	1.3.42
108	సుషుప్త్యత్కాంత్యోర్భేదేన	1.3.43
109	పత్యాదిశబ్దేభ్యః	1.3.44

ఇతి బ్రహ్మసూత్రేషు ప్రథమస్యాధ్యాయస్య తృతీయః పాదః సమాప్తః

అథ బ్రహ్మసూత్రేషు ప్రథమస్యాధ్యాయస్య చతుర్థః పాదః

028 అనుమానికాధికరణం

110	ఆనుమానికమప్యేకేషామితి చేన్న శరీరరూపకవిన్యస్త - గృహీతేర్దర్శయతి చ	1.4.1
111	సూక్ష్మం తు తదర్హత్వాత్	1.4.2

112	తదధీనత్వాదర్థవత్	1.4.3
113	జ్ఞేయత్వావచనాచ్చ	1.4.4
114	వదతీతి చేన్న ప్రాజ్ఞో హి ప్రకరణాత్	1.4.5
115	త్రయాణామేవ చైవముపన్యాసః ప్రశ్నశ్చ	1.4.6
116	మహద్వచ్చ	1.4.7

029 చమసాధికరణం

117	చమసవదవిశేషాత్	1.4.8
118	జ్యోతిరుపక్రమా తు తథా హ్యాధీయత ఏకే	1.4.9
119	కల్పనోపదేశాచ్చ మధ్వాదివదవిరోధః	1.4.10

030 సంఖ్యోపసంగ్రహాధికరణం

120	న సంఖ్యోపసంగ్రహాదపి నానాభావాదతిరేకాచ్చ	1.4.11
121	ప్రాణాదయో వాక్యశేషాత్	1.4.12
122	జ్యోతిషైకేషామసత్యన్నే	1.4.13

031 కారణత్వాధికరణం

123	కారణత్వేన చాకాశాదిషు యథావ్యపదిష్టోక్తేః	1.4.14
124	సమాకర్షాత్	1.4.15

032 జగద్వాచిత్యాధికరణం		
125	జగద్వాచిత్యాత్	1.4.16
126	జీవముఖ్యప్రాణలింగాన్నేతి చేత్ తద్వాఖ్యాతం	1.4.17
127	అన్యార్థం తు జైమినిః ప్రశ్నవ్యాఖ్యానాభ్యామపి చైవమేకే	1.4.18

033 వాక్యాన్వయాధికరణం		
128	వాక్యాన్వయాత్	1.4.19
129	ప్రతిజ్ఞాసిద్ధేర్లింగమాశ్మరధ్యః	1.4.20
130	ఉత్యమిష్యత ఏవంభావాదిత్యేడులోమిః	1.4.21
131	అవస్థితేరితి కాశకృత్స్నః	1.4.22

034 ప్రకృత్యధికరణం		
132	ప్రకృతిశ్చ ప్రతిజ్ఞాదృష్టాంతానుపరోధాత్	1.4.23
133	అభిధ్యోపదేశాచ్చ	1.4.24
134	సాక్షాచ్ఛోభయామ్నానాత్	1.4.25
135	ఆత్మకృతేః	1.4.26
136	పరిణామాత్	1.4.27
137	యోనిశ్చ హి గీయతే	1.4.28

035 సర్వవ్యాఖ్యానాధికరణం

138	ఏతేన సర్వే వ్యాఖ్యాతా వ్యాఖ్యాతాః	1.4.29
------------	-----------------------------------	---------------

ఇతి బ్రహ్మసూత్రేషు ప్రథమస్యాధ్యాయస్య చతుర్థః పాదః సమాప్తః

అథ బ్రహ్మసూత్రేషు ద్వితీయస్యాధ్యాయస్య ప్రథమః పాదః

036 స్మృత్యధికరణం

139	స్మృత్యనవకాశదోషప్రసంగ ఇతి చేన్నాన్యస్మృత్యనవకాశ- దోషప్రసంగాత్	2.1.1
140	ఇతరేషాంచానుపలభ్యైః	2.1.2

037 యోగప్రత్యుక్త్యధికరణం

141	ఏతేన యోగః ప్రత్యుక్తః	2.1.3
------------	-----------------------	--------------

038 విలక్షణత్వాధికరణం

142	న విలక్షణత్వాదస్య తథాత్వం చ శబ్దాత్	2.1.4
143	అభిమానివ్యపదేశస్తు విశేషానుగతిభ్యాం	2.1.5
144	దృశ్యతే తు	2.1.6
145	అసదితి చేన్న ప్రతిషేధమాత్రత్వాత్	2.1.7

146	అపీతౌ తద్వత్ప్రసంగాదసమంజసం	2.1.8
147	న తు దృష్టాంతభావాత్	2.1.9
148	స్వపక్షదోషాచ్చ	2.1.10
149	తర్కాప్రతిష్ఠానాదపి	2.1.11
150	అన్యథానుమేయమితి చేదేవమప్యనిర్మోక్షప్రసంగః	2.1.12

039 శిష్టాపరిగ్రహాధికరణం

151	ఏతేన శిష్టాపరిగ్రహ అపి వ్యాఖ్యాతాః	2.1.13
-----	------------------------------------	--------

040 భోక్తాపత్త్యధికరణం

152	భోక్తాపత్తేరవిభాగశ్చేత్స్యాల్లోకవత్	2.1.14
-----	-------------------------------------	--------

041 ఆరంభణాధికరణం

153	తదనన్యత్వమారంభణశబ్దాదిభ్యః	2.1.15
154	భావే చోపలబ్ధేః	2.1.16
155	సత్త్వాచ్చాపరస్య	2.1.17
156	అసద్వ్యపదేశాన్నేతి చేన్న ధర్మాంతరేణ వాక్యశేషాద్యుక్తేశ్శబ్దాంతరాచ్చ	2.1.18
157	పటవచ్చ	2.1.19

158	యథా చ ప్రాణాదిః	2.1.20
-----	-----------------	--------

042 ఇతరవ్యపదేశాధికరణం		
159	ఇతరవ్యపదేశాద్ధితాకరణాదిదోషప్రసక్తిః	2.1.21
160	అధికం తు భేదనిర్దేశాత్	2.1.22
161	అశ్మాదివచ్చ తదనుపపత్తిః	2.1.23

043 ఉపసంహారదర్శనాధికరణం		
162	ఉపసంహారదర్శనాన్నేతి చేన్న క్షీరవద్ధి	2.1.24
163	దేవాదివదపి లోకే	2.1.25

044 కృత్స్నప్రసక్త్యాధికరణం		
164	కృత్స్నప్రసక్తిర్నిరవయవత్వశబ్దకోపో వా	2.1.26
165	శ్రుతేస్తు శబ్దమూలత్వాత్	2.1.27
166	ఆత్మని చైవం విచిత్రాశ్చ హి	2.1.28
167	స్వపక్షదోషాచ్చ	2.1.29
168	సర్వోపేతా చ తద్దర్శనాత్	2.1.30
169	వికరణత్వాన్నేతి చేత్తదుక్తం	2.1.31

045 ప్రయోజనవత్త్వాధికరణం		
170	న ప్రయోజనవత్త్వాత్	2.1.32
171	లోకవత్తు లీలాకైవల్యం	2.1.33
172	వైష్యమ్యనైర్ఘ్నేయే న సాపేక్షత్వాత్ తథాహి దర్శయతి	2.1.34
173	న కర్మావిభాగాదితి చేన్నానాదిత్వాదుపపద్యతే చాప్యపలభ్యతే చ	2.1.35
174	సర్వధర్మోపపత్తేశ్చ	2.1.36

ఇతి బ్రహ్మసూత్రేషు ద్వితీయస్యాధ్యాయస్య ప్రథమః పాదః సమాప్తః

అథ బ్రహ్మసూత్రేషు ద్వితీయస్యాధ్యాయస్య ద్వితీయః పాదః

046 రచనానుపపత్త్యాధికరణం		
175	రచనానుపపత్తేశ్చ నానుమానం ప్రవృత్తేశ్చ	2.2.1
176	పయోఽంబువచ్ఛేత్తత్రాపి	2.2.2
177	వ్యతిరేకానవస్థితేశ్చానపేక్షత్వాత్	2.2.3
178	అన్యత్రాభావాచ్చ న తృణాదివత్	2.2.4
179	పురుషాశ్మవదితి చేత్తథాపి	2.2.5
180	అంగిత్యానుపపత్తేశ్చ	2.2.6
181	అన్యథానుమితౌ చ జ్ఞశక్తివియోగాత్	2.2.7

182	అభ్యుపగమేఽప్యర్థాభావాత్	2.2.8
183	విప్రతిషేధాచ్ఛాసమంజసం	2.2.9

047 మహద్వీర్ణాధికరణం		
184	మహద్వీర్ణవర్ణా హ్రస్వపరిమండలాభ్యాం	2.2.10
185	ఉభయథాపి న కర్మాతస్తదభావః	2.2.11
186	సమవాయాభ్యుపగమాచ్చ సామ్యాదనవస్థితేః	2.2.12
187	నిత్యమేవ చ భావాత్	2.2.13
188	రూపాదిమత్త్వాచ్చ విపర్యయో దర్శనాత్	2.2.14
189	ఉభయథా చ దోషాత్	2.2.15
190	అపరిగ్రహాచ్ఛాత్యంతమనపేక్షా	2.2.16

048 సముదాయాధికరణం		
191	సముదాయ ఉభయహేతుకేఽపి తదప్రాప్తిః	2.2.17
192	ఇతరేతరప్రత్యయత్వాదుపపన్నమితి చేన్న సంఘాతభావానిమిత్తత్వాత్	2.2.18
193	ఉత్తరోత్పాదే చ పూర్వనిరోధాత్	2.2.19
194	అసతి ప్రతిజ్ఞోపరోధో యోగపద్యమన్యథా	2.2.20
195	ప్రతిసంఖ్యాప్రతిసంఖ్యానిరోధాప్రాప్తిరవిచ్ఛేదాత్	2.2.21

196	ఉభయథా చ దోషాత్	2.2.22
197	ఆకాశే చావిశేషాత్	2.2.23
198	అనుస్మతేశ్చ	2.2.24
199	నాసతోఽదృష్టత్వాత్	2.2.25
200	ఉదాసీనానామపి చైవం సిద్ధిః	2.2.26

049 ఉపలబ్ధ్యాధికరణం

201	నాభావ ఉపలబ్ధేః	2.2.27
202	వైధర్మ్యాచ్చ న స్వప్నాదివత్	2.2.28
203	న భావోఽనుపలబ్ధేః	2.2.29

050 సర్వథానుపపత్త్యాధికరణం

204	సర్వథానుపపత్తేశ్చ	2.2.30
-----	-------------------	--------

051 ఏకస్మిన్నసంభవాధికరణం

205	నైకస్మిన్నసంభవాత్	2.2.31
206	ఏవంచాత్మాకార్తస్త్వం	2.2.32
207	న చ పర్యాయాదప్యవిరోధో వికారాదిభ్యః	2.2.33
208	అంత్యావస్థితేశ్చోభయనిత్యత్వాదవిశేషః	2.2.34

052 పశుపత్యధికరణం		
209	పశురసామంజస్యాత్	2.2.35
210	అధిష్ఠానానుపపత్తేశ్చ	2.2.36
211	కరణవచ్ఛేన్న భోగాదిభ్యః	2.2.37
212	అంతవత్త్వమసర్వజ్ఞతా వా	2.2.38

053 ఉత్పత్త్యసంభవాధికరణం		
213	ఉత్పత్త్యసంభవాత్	2.2.39
214	న చ కర్తుః కరణం	2.2.40
215	విజ్ఞానాదిభావే వా తదప్రతిషేధః	2.2.41
216	విప్రతిషేధాచ్చ	2.2.42

ఇతి బ్రహ్మసూత్రేషు ద్వితీయస్యాధ్యాయస్య ద్వితీయః పాదః సమాప్తః

అథ బ్రహ్మసూత్రేషు ద్వితీయస్యాధ్యాయస్య తృతీయః పాదః

054 వియదధికరణం		
217	న వియదశ్రుతేః	2.3.1
218	అస్తి తు	2.3.2

219	గౌణ్యసంభవాచ్ఛబ్దాచ్ఛ	2.3.3
220	స్యాచ్చైకస్య బ్రహ్మశబ్దవత్	2.3.4
221	ప్రతిజ్ఞాహానిరవ్యతిరేకాత్	2.3.5
222	శబ్దేభ్యః	2.3.6
223	యావద్వికారం తు విభాగో లోకవత్	2.3.7
224	ఏతేన మాతరిశ్వా వ్యాఖ్యాతః	2.3.8
225	అసంభవస్తు సతోఽనుపపత్తేః	2.3.9

055 తేజోఽధికరణం		
226	తేజోఽతస్తథా హ్యహ	2.3.10
227	ఆపః	2.3.11
228	ప్రుథివీ	2.3.12
229	అధికారరూపశబ్దాంతరేభ్యః	2.3.13
230	తదభిధ్యానాదేవ తు తల్లింగాత్సః	2.3.14
231	విపర్యయేణ తు క్రమోఽత ఉపపద్యతే చ	2.3.15
232	అంతరా విజ్ఞానమనసీ క్రమేణ తల్లింగాదితి చేన్నావిశేషాత్	2.3.16
233	చరాచరవ్యపాశ్రయస్తు స్యాత్తద్వ్యపదేశోఽభాక్తస్తద్భావ- భావిత్యాత్	2.3.17

056 ఆత్మాధికరణం		
234	నాత్మా శ్రుతేర్నిత్యత్వాచ్చ తాభ్యః	2.3.18

057 జ్ఞాధికరణం		
235	జ్ఞోఽత ఏవ	2.3.19
236	ఉత్కాంతిగత్యాగతీనాం	2.3.20
237	స్వాత్మనా చోత్తరయోః	2.3.21
238	నాణురతచ్ఛ్రుతేరితి చేన్నేతరాధికారాత్	2.3.22
239	స్వశబ్దోన్మానాభ్యాం చ	2.3.23
240	అవిరోధశ్చందనవత్	2.3.24
241	అవస్థితివైశేష్యాదితి చేన్నాభ్యుపగమాద్భృద్ధి హి	2.3.25
242	గుణాద్వాలోకవత్	2.3.26
243	వ్యతిరేకో గంధవత్తథా చ దర్శయతి	2.3.27
244	పుథగుపదేశాత్	2.3.28
245	తద్గుణసారత్వాత్తు తద్వ్యపదేశః ప్రాజ్ఞవత్	2.3.29
246	యావదాత్మభావిత్వాచ్చ న దోషస్తద్దర్శనాత్	2.3.30
247	పుంస్త్యాదివత్త్వస్య సతోఽభివ్యక్తియోగాత్	2.3.31
248	నిత్యోపలబ్ధ్యనుపలబ్ధిప్రసంగోఽన్యతరనియమో వాఽన్యథా	2.3.32

058 కర్తృధికరణం		
249	కర్తా శాస్త్రార్థవత్త్వాత్	2.3.33
250	ఉపాదానాద్విహారోపదేశాచ్చ	2.3.34
251	వ్యపదేశాచ్చ క్రియాయాం న చేన్నిర్దేశవిపర్యయః	2.3.35
252	ఉపలబ్ధివదనియమః	2.3.36
253	శక్తివిపర్యయాత్	2.3.37
254	సమాధ్యభావాచ్చ	2.3.38
255	యథా చ తక్షోభయథా	2.3.39

059 పరయత్తాధికరణం		
256	పరాత్తు తచ్చుతేః	2.3.40
257	కృతప్రయత్నోపేక్షస్తు విహితప్రతిషిద్ధావైయర్థ్యాదిభ్యః	2.3.41

060 అంశాధికరణం		
258	అంశో నానావ్యపదేశాదన్యథా చాపి దాశకితవాదిత్వమధీయత ఏకే	2.3.42
259	మంత్రవర్ణాత్	2.3.43
260	అపి స్మర్యతే	2.3.44
261	ప్రకాశాదివత్తు నైవం పరః	2.3.45

262	స్మరంతి చ	2.3.46
263	అనుజ్ఞాపరిహారౌ దేహసంబంధాజ్ఞోతిరాదివత్	2.3.47
264	అసంతతేశ్చావ్యతికరః	2.3.48
265	ఆభాస ఏవ చ	2.3.49
266	అదృష్టానియమాత్	2.3.50
267	అభిసంధ్యాదిష్వపి చైవం	2.3.51
268	ప్రదేశభేదాదితి చేన్నాంతర్భావాత్	2.3.52

ఇతి బ్రహ్మసూత్రేషు ద్వితీయస్యాధ్యాయస్య తృతీయః పాదః సమాప్తః

అథ బ్రహ్మసూత్రేషు ద్వితీయస్యాధ్యాయస్య చతుర్థ పాదః

061 ప్రాణోత్పత్త్యధికరణం		
269	తథా ప్రాణాః	2.4.1
270	గౌణ్యసంభవాత్ తత్ప్రాకృతేశ్చ	2.4.2
271	తత్పూర్వకత్వాద్వాచః	2.4.3

062 సప్తగత్యధికరణం		
272	సప్తగతేర్విశేషితత్వాచ్చ	2.4.4
273	హస్తాదయస్తు స్థితేఽతో నైవం	2.4.5

063 ప్రాణాణుత్వాధికరణం		
274	అణుశ్చ	2.4.6
275	శ్రేష్ఠశ్చ	2.4.7

064 వాయుక్రియాధికరణం		
276	న వాయుక్రియే పృథగుపదేశాత్	2.4.8
277	చక్షురాదివత్తు తత్సహశిష్ట్యాదిభ్యః	2.4.9
278	అకరణత్వాచ్చ న దోషస్తథా హి దర్శయతి	2.4.10
279	పంచవృత్తిర్మనోవద్వ్యపదిశ్యతే	2.4.11

065 శ్రేష్ఠాణుత్వాధికరణం		
280	అణుశ్చ	2.4.12

066 జ్యోతిరాద్యధిష్ఠనాధికరణం		
281	జ్యోతిరాద్యధిష్ఠానం తు తదామననాత్ ప్రాణవతా శబ్దాత్	2.4.13
282	తస్య చ నితయత్వాత్	2.4.14

067 ఇంద్రియాధికరణం		
283	త ఇంద్రియాణి తద్వ్యపదేశాదన్యత్ర శ్రేష్ఠాత్	2.4.15
284	భేదశ్రుతేర్వైలక్షణ్యాచ్చ	2.4.16

068 సంజ్ఞామూర్తిక్షప్త్యధికరణం		
285	సంజ్ఞామూర్తిక్షప్తిస్తు త్రివృత్కుర్వత ఉపదేశాత్	2.4.17
286	మాంసాది భౌమం యథాశబ్దమితరయోశ్చ	2.4.18
287	వైశేష్యాత్తు తద్వాదస్తద్వాదః	2.4.19

ఇతి బ్రహ్మసూత్రేషు ద్వితీయస్యాధ్యాయస్య చతుర్థః పాదః సమాప్తః

అథ బ్రహ్మసూత్రేషు తృతీయస్యాధ్యాయస్య ప్రథమః పాదః

069 తదంతరప్రతిపత్త్యధికరణం		
288	తదంతరప్రతిపత్తౌ రంహతి సంపరిష్వక్తః ప్రశ్ననిరూపణాభ్యాం	3.1.1
289	త్ర్యాత్మకత్వాత్తు భూయస్త్యాత్	3.1.2
290	ప్రాణగతేశ్చ	3.1.3
291	అగ్న్యాదిగతిశ్రుతేరితి చేన్న భాక్తత్వాత్	3.1.4
292	ప్రథమేఽశ్రవణాదితి చేన్న తా ఏవ హ్యుపపత్తేః	3.1.5

293	అశ్రుతత్వాదితి చేన్నేష్టాదికారిణాం ప్రతీతేః	3.1.6
294	భాక్తం వాఽనాత్మవిత్త్వాత్తథా హి దర్శయతి	3.1.7

070 కృతాత్యయాధికరణం

295	కృతాత్యయేఽనుశయవాన్ దృష్టస్మృతిభ్యాం యథేతమనేవం చ	3.1.8
296	చరణాదితి చేన్న తదుపలక్షణార్థేతి కార్వాజనిః	3.1.9
297	ఆనర్థకృమితి చేన్న తదపేక్షత్వాత్	3.1.10
298	సుకృతదుష్కృతే ఏవేతి తు బాదరిః	3.1.11

071 అనిష్టాదికార్యధికరణం

299	అనిష్టాదికారిణామపి చ శ్రుతం	3.1.12
300	సంయమనే త్వనుభూయేతరేషామారోహావరోహౌ తద్గతిదర్శనాత్	3.1.13
301	స్మరంతి చ	3.1.14
302	అపి సప్త	3.1.15
303	తత్రాపి చ తద్వ్యాపారాదవిరోధః	3.1.16
304	విద్యాకర్మణోరితి తు ప్రకృతత్వాత్	3.1.17
305	న తృతీయే తథోపలభ్యే	3.1.18

306	స్మర్యతేఽపి చ లోకే	3.1.19
307	దర్శనాచ్చ	3.1.20
308	తృతీయశబ్దావరోధస్సంశోకజస్య	3.1.21

072 తత్స్వభావ్యపత్త్యధికరణం

309	తత్స్వభావ్యాపత్తిరుపపత్తేః	3.1.22
-----	----------------------------	--------

073 నాతిచిరాధికరణం

310	నాతిచిరేణ విశేషాత్	3.1.23
-----	--------------------	--------

074 అన్యాధిష్ఠితాధికరణం

311	అన్యాధిష్ఠితే పూర్వవదభిలాషాత్	3.1.24
312	అశుద్ధమితి చేన్న శబ్దాత్	3.1.25
313	రేతస్సిగ్యోగోఽథ	3.1.26
314	యోనేశ్వరీరం	3.1.27

ఇతి బ్రహ్మసూత్రేషు తృతీయస్యాధ్యాయస్య ప్రథమః పాదః సమాప్తః

అథ బ్రహ్మసూత్రేషు తృతీయస్యాధ్యాయస్య ద్వితీయః పాదః

075 సంధ్యధికరణం		
315	సంధ్యే సృష్టిరాహ హి	3.2.1
316	నిర్మాతారంచైకే పుత్రాదయశ్చ	3.2.2
317	మాయామాత్రం తు కార్తవ్యస్యనానభివ్యక్తస్వరూపత్వాత్	3.2.3
318	పరాభిధ్యానాత్తు తిరోహితం తతో హ్యస్య బంధవిపర్యయౌ	3.2.4
319	దేహయోగాద్వా సోఽపి	3.2.5
320	సూచకశ్చ హి శ్రుతేరాచక్షతే చ తద్విదః	3.2.6

076 తదభావాధికరణం		
321	తదభావో నాదీషు తచ్చుతేరాత్మని చ	3.2.7
322	అతః ప్రబోధోఽస్మాత్	3.2.8

077 కర్మానుస్మృతిశబ్దవిధ్యధికరణం		
323	స ఏవ తు కర్మానుస్మృతిశబ్దవిధిభ్యః	3.2.9

078 ముగ్ధాధికరణం		
324	ముగ్ధేఽర్థసంపత్తిః పరిశేషాత్	3.2.10

079 ఉభయలింగాధికరణం		
325	న స్థానతోఽపి పరస్యోభయలింగం సర్వత్ర హి	3.2.11
326	భేదాదితి చేన్న ప్రత్యేకమతద్వచనాత్	3.2.12
327	అపి చైవమేకే	3.2.13
328	అరూపవదేవ హి తత్ప్రధానత్వాత్	3.2.14
329	ప్రకాశవచ్ఛావైయర్థ్యాత్	3.2.15
330	ఆహ చ తన్మాత్రం	3.2.16
331	దర్శయతి చాథో అపి స్మర్యతే	3.2.17
332	అత ఏవ చోపమా సూర్యకాదివత్	3.2.18
333	అంబువదగ్రహణాత్తు న తథాత్వం	3.2.19
334	వృద్ధిప్రసభాక్త్వమంతర్భావాదుభయసామంజస్యాదేవం దర్శనాచ్చ	3.2.20
335	ప్రకృతైతావత్త్వం హి ప్రతిషేధతి తతో బ్రవీతి చ భూయః	3.2.21
336	తదవ్యక్తమాహ హి	3.2.22
337	అపి సంరాధనే ప్రత్యక్షానుమానాభ్యాం	3.2.23
338	ప్రకాశాదివచ్ఛావైశేష్యం ప్రకాశశ్చ కర్మణ్యభ్యాసాత్	3.2.24
339	అతోఽనంతేన తథా హి లింగం	3.2.25

080 అహికుండలాధికరణం		
340	ఉభయవ్యపదేశాత్త్వహికుండలవత్	3.2.26
341	ప్రకాశాశ్రయవద్వా తేజస్త్యాత్	3.2.27
342	పూర్వవద్వా	3.2.28
343	ప్రతిషేధాచ్చ	3.2.29

081 పరాధికరణం		
344	పరమతస్సేతూన్మానసంబంధభేదవ్యపదేశేభ్యః	3.2.30
345	సామాన్యత్తు	3.2.31
346	బుద్ధ్యర్థః పాదవత్	3.2.32
347	స్థానవిశేషాత్ప్రకాశాదివత్	3.2.33
348	ఉపపత్తేశ్చ	3.2.34
349	తథాన్యప్రతిషేధాత్	3.2.35
350	అనేన సర్వగతత్వమాయామశబ్దాదిభ్యః	3.2.36

082 ఫలాధికరణం		
351	ఫలమత ఉపపత్తేః	3.2.37
352	శ్రుతత్వాచ్చ	3.2.38

353	ధర్మం జైమినిరత ఏవ	3.2.39
354	పూర్వం తు బాదరాయణో హేతువ్యపదేశాత్	3.2.40

ఇతి బ్రహ్మసూత్రేషు తృతీయస్వాధ్యాయస్య ద్వితీయః పాదః సమాప్తః

అథ బ్రహ్మసూత్రేషు తృతీయస్వాధ్యాయస్య తృతీయః పాదః

083 సర్వవేదాంతప్రత్యయాధికరణం		
355	సర్వవేదాంతప్రత్యయం చోదనాద్యవిశేషాత్	3.3.1
356	భేదాన్నేతి చేదేకస్యామపి	3.3.2
357	స్వాధ్యాయస్య తథాత్వే హి సమాచారేఽధికారాచ్చ సవవచ్చ తన్నియమః	3.3.3
358	దర్శయతి చ	3.3.4
359	ఉపసంహరోఽర్థాభేదాద్విధిశేషవత్సమానే చ	3.3.5

084 అన్యథత్వాధికరణం		
360	అన్యథాత్వం చ శబ్దాదితి చేన్నావిశేషాత్	3.3.6
361	న వా ప్రకరణభేదాత్పరోవరీయస్తాదివత్	3.3.7
362	సంజ్ఞాతశ్చేత్తదుక్తమస్తి తు తదపి	3.3.8
363	వ్యాప్తేశ్చ సమంజసం	3.3.9

085 సర్వాభేదాధికరణం

364	సర్వాభేదాదన్యత్రేమే	3.3.10
------------	----------------------------	---------------

086 ఆనందాద్యధికరణం

365	ఆనందాదయః ప్రధానస్య	3.3.11
366	ప్రియశిరస్త్యాద్యప్రాప్తిరుపచయాపచయౌ హి భేదే	3.3.12
367	ఇతరే త్వర్థసామాన్యాత్	3.3.13
368	ఆధ్యానాయ ప్రయోజనాభావాత్	3.3.14
369	ఆత్మశబ్దాచ్చ	3.3.15
370	ఆత్మగృహీతిరితరవదుత్తరాత్	3.3.16
371	అన్వయాదితి చేత్స్యాదవధారణాత్	3.3.17

087 కార్యాఖ్యానాధికరణం

372	కార్యాఖ్యానాదపూర్వం	3.3.18
------------	----------------------------	---------------

088 సమానాధికరణం

373	సమాన ఏవంచాభేదాత్	3.3.19
------------	-------------------------	---------------

089 సంబంధాధికరణం		
374	సంబంధాదేవమన్యత్రాపి	3.3.20
375	న వా విశేషాత్	3.3.21
376	దర్శయతి చ	3.3.22

090 సంభృత్యధికరణం		
377	సంభృతిద్యువ్యాప్త్యపి చాతః	3.3.23

091 పురుషవిద్యాధికరణం		
378	పురుషవిద్యాయామపి చేతరేషామనామ్నానాత్	3.3.24

092 వేధాద్యధికరణం		
379	వేధాద్యర్థభేదాత్	3.3.25

093 హన్యాధికరణం		
380	హానౌ తూపాయనశబ్దశేషత్వాత్ కుశాచ్ఛందస్సుత్పుపగాన- వత్తదుక్తం	3.3.26

094 సాంపరాయాధికరణం		
381	సాంపరాయే తర్తవ్యాభావాత్ తథా హ్యన్యే	3.3.27
382	ఛందత ఉభయావిరోధాత్	3.3.28
383	గతేరర్థవత్త్వముభయథాన్యథా హి విరోధః	3.3.29
384	ఉపపన్నస్తల్లక్షణార్థోపలభ్యేర్లోకవత్	3.3.30
385	యావదధికారమవస్థితరాధికారికాణాం	3.3.31

095 అనియమాధికరణం		
386	అనియమస్సర్వేషామవిరోధశ్శబ్దానుమానాభ్యాం	3.3.32

096 అక్షరధ్యధికరణం		
387	అక్షరధియాం త్వవరోధస్సామాన్యతద్భావాభ్యామౌపసద- వత్తదుక్తం	3.3.33
388	ఇయదామననాత్	3.3.34

097 అంతరత్వాధికరణం		
389	అంతరాభూతగ్రామవత్ స్వాత్మనోఽన్యథా భేదానుపపత్తిరితి చేన్నోపదేశవత్	3.3.35
390	వ్యతిహారో విశింషంతి హీతరవత్	3.3.36

391	సైవ హి సత్యాదయః	3.3.37
-----	-----------------	--------

098 కామాద్యధికరణం		
392	కామాదీతరత్ర తత్ర చాయతనాదిభ్యః	3.3.38
393	ఆదారాదలోపః	3.3.39
394	ఉపస్థితేఽతస్తద్వచనాత్	3.3.40

099 తన్నిర్ధారణానియమాధికరణం		
395	తన్నిర్ధారణానియమస్తద్ధృష్టేః పృథగ్ప్రతిబంధః ఫలం	3.3.41

100 ప్రదానాధికరణం		
396	ప్రదానవదేవ తదుక్తం	3.3.42

101 లింగభూయస్త్వాధికరణం		
397	లింగభూయస్త్వాత్తద్ధి బలీయస్తదపి	3.3.43

102 పూర్వవికల్పాధికరణం		
398	పూర్వవికల్పః ప్రకరణాత్ స్యాత్ క్రియామానసవత్	3.3.44
399	అతిదేశాచ్చ	3.3.45

400	విద్యైవ తు నిర్ధారణాద్ధర్మనాచ్చ	3.3.46
401	శ్రుత్యాదిబలీయస్త్యాచ్చ న బాధః	3.3.47
402	అనుబంధాదిభ్యః ప్రజ్ఞాంతరపుథక్త్వద్వష్టశ్చ తదుక్తం	3.3.48
403	న సామాన్యాదప్యపలభ్యేర్మత్యవన్నహి లోకాపత్తిః	3.3.49
404	పరేణ చ శబ్దస్య తాద్విధ్యం భూయస్త్యాత్త్వనుబంధః	3.3.50

103 శరీరేభావాధికరణం

405	ఏక ఆత్మనశ్శరీరే భావాత్	3.3.51
406	వ్యతిరేకస్తద్భావభావిత్యాన్న తూపలభ్యవత్	3.3.52

104 అంగావబద్ధాధికరణం

407	అంగావబద్ధాస్తు న శాఖాసు హి ప్రతివేదం	3.3.53
408	మంత్రాదివద్వాఽవిరోధః	3.3.54

105 భూమజ్ఞాయస్త్యాధికరణం

409	భూమ్నః క్రతువజ్ఞాయస్త్యం తథాహి దర్శయతి	3.3.55
-----	--	--------

106 శబ్దాదిభేదాధికరణం

410	నానా శబ్దాదిభేదాత్	3.3.56
-----	--------------------	--------

107 వికల్పాధికరణం		
411	వికల్పోఽవిశిష్టఫలత్వాత్	3.3.57
412	కామ్యాస్తు యథాకామం సముచ్చ్యేరన్న వా పూర్వహేత్వభావాత్	3.3.58

108 యథాశ్రయభవాధికరణం		
413	అంగేషు యథాశ్రయభావః	3.3.59
414	శిష్టేశ్చ	3.3.60
415	సమాహారాత్	3.3.61
416	గుణసాధారణ్యశ్రుతేశ్చ	3.3.62
417	న వా తత్సహభావశ్రుతేః	3.3.63
418	దర్శనాచ్చ	3.3.64

ఇతి బ్రహ్మసూత్రేషు తృతీయస్యాధ్యాయస్య తృతీయః పాదః సమాప్తః

అథ బ్రహ్మసూత్రేషు తృతీయస్యాధ్యాయస్య చతుర్థః పాదః

109 పురుషార్థాధికరణం		
419	పురుషార్థోఽతశ్చబ్ధాదితి బాదరాయణః	3.4.1

420	శేషత్వాత్పురుషార్థవాదో యథాన్యేష్వితి జైమినిః	3.4.2
421	ఆచారదర్శనాత్	3.4.3
422	తచ్ఛతేః	3.4.4
423	సమన్వారంభణాత్	3.4.5
424	తద్వతో విధానాత్	3.4.6
425	నియమాత్	3.4.7
426	అధికోపదేశాత్తు బాదరాయణస్యైవం తద్దర్శనాత్	3.4.8
427	తుల్యం తు దర్శనం	3.4.9
428	అసార్వత్రికీ	3.4.10
429	విభాగశ్శతవత్	3.4.11
430	అధ్యయనమాత్రవతః	3.4.12
431	నావిశేషాత్	3.4.13
432	స్తుతయేఽనుమతిర్వా	3.4.14
433	కామకారేణ చైకే	3.4.15
434	ఉపమర్దంచ	3.4.16
435	ఊర్ధ్వరేతస్సు చ శబ్దే హి	3.4.17
436	పరామర్శం జైమినిరచోదనాచ్ఛాపవదితి హి	3.4.18
437	అనుష్ఠేయం బాదరాయణస్సామ్యశ్రుతేః	3.4.19

438	విధిర్యా ధారణవత్	3.4.20
-----	------------------	--------

110 స్తుతిమాత్రాధికరణం		
439	స్తుతిమాత్రముపాదానాదితి చేన్నాపూర్వత్వాత్	3.4.21
440	భావశబ్దాచ్చ	3.4.22

111 పరిష్టవాధికరణం		
441	పారిష్టవార్థా ఇతి చేన్న విశేషితత్వాత్	3.4.23
442	తథా చైకవాక్యోపబంధాత్	3.4.24

112 అగ్నింధనాధికరణం		
443	అత ఏవ చాగ్నింధనాద్యనపేక్షా	3.4.25

113 సర్వాపేక్షాధికరణం		
444	సర్వాపేక్షా చ యజ్ఞాదిశ్రుతేరశ్వవత్	3.4.26

114 శమదమాద్యధికరణం		
445	శమదమాద్యుపేతస్యాత్ తథాపి తు తద్విధేస్తదంగతయా తేషామప్యశ్యానుష్ఠేయత్వాత్	3.4.27

115 సర్వాన్నానుమత్యధికరణం		
446	సర్వాన్నానుమతిశ్చ ప్రాణాత్యయే తద్దర్శనాత్	3.4.28
447	అబాధాచ్చ	3.4.29
448	అపి స్మర్యతే	3.4.30
449	శబ్దశ్చాతోఽకామకారే	3.4.31

116 విహితత్వాధికరణం		
450	విహితత్వాచ్చాశ్రమకర్మాపి	3.4.32
451	సహకారిత్యేన చ	3.4.33
452	సర్వథాపి త ఏవోభయలింగాత్	3.4.34
453	అనభిభవంచ దర్శయతి	3.4.35

117 విధురాధికరణం		
454	అంతరా చాపి తు తద్దృష్టేః	3.4.36
455	అపి స్మర్యతే	3.4.37
456	విశేషణానుగ్రహశ్చ	3.4.38
457	అతస్త్వితరజ్ఞాయో లింగాచ్చ	3.4.39

118 తద్భూతాధికరణం		
458	తద్భూతస్య తు నాతద్భావో జైమినేరపి నియమాత్తద్రూపాభావేభ్యః	3.4.40
459	న చాధికారికమపి పతనానుమానాత్తదయోగాత్	3.4.41
460	ఉపపూర్వమపీత్యేకే భావమశనవత్తదుక్తం	3.4.42
461	బహిస్తాభయథాపి స్మృతేరాచారాచ్చ	3.4.43

119 స్వాభ్యాధికరణం		
462	స్వామినః ఫలశ్రుతేరిత్యాత్రేయః	3.4.44
463	ఆర్త్విజ్యమిత్యేడులోమిస్తస్మై హి పరిక్రీయతే	3.4.45

120 సహకార్యంతరవిధ్యధికరణం		
464	సహకార్యంతరవిధిః పక్షేణ తృతీయం తద్వతో విధ్యాదివత్	3.4.46
465	కృత్స్నభావాత్తు గృహిణోపసంహారః	3.4.47
466	మౌనవదితరేషామప్యపదేశాత్	3.4.48

121 అనావిష్కారాధికరణం		
467	అనావిష్కర్వన్నన్వయాత్	3.4.49

122 ఐహికాధికరణం		
468	ఐహికమప్రస్తుతప్రతిబంధే తద్దర్శనాత్	3.4.50

123 ముక్తిఫలాధికరణం		
469	ఏవం ముక్తిఫలానియమస్తదవస్థావధృతేస్తదవస్థావధృతేః	3.4.51

ఇతి బ్రహ్మసూత్రేషు తృతీయస్యాధ్యాయస్య చతుర్థః పాదః సమాప్తః

అథ బ్రహ్మసూత్రేషు చతుర్థస్యాధ్యాయస్య ప్రథమః పాదః

124 ఆవృత్త్యాధికరణం		
470	ఆవృత్తిరసకృదుపదేశాత్	4.1.1
471	లింగాచ్చ	4.1.2

125 ఆత్మత్వోపాసనాధికరణం		
472	ఆత్మేతి తూపగచ్ఛంతి గ్రాహయంతి చ	4.1.3

126 ప్రతికాధికరణం		
473	న ప్రతీకే న హి సః	4.1.4
474	బ్రహ్మదృష్టిరుత్కర్షాత్	4.1.5

127 ఆదిత్యాదిమత్యధికరణం		
475	ఆదిత్యాదిమతయశ్చాంగ ఉపపత్తేః	4.1.6

128 ఆసీనాధికరణం		
476	ఆసీనస్సంభవాత్	4.1.7
477	ధ్యానాచ్చ	4.1.8
478	అచలత్వంచాపేక్ష్య	4.1.9
479	స్మరంతి చ	4.1.10
480	యత్తైకాగ్రతా తత్రావిశేషాత్	4.1.11

129 ఆప్రాయణాధికరణం		
481	ఆ ప్రాయణాత్ తత్రాపి హి దృష్టం	4.1.12

130 తదధిగమాధికరణం		
482	తదధిగమ ఉత్తరపూర్వాఘయోరశ్లేషవినాశౌ తద్వ్యపదేశాత్	4.1.13

131 ఇతరాధికరణం		
483	ఇతరస్యాప్యేవమసంశ్లేషః పాతే తు	4.1.14

132 అనారబ్ధకార్యాధికరణం		
484	అనారబ్ధకార్యే ఏవ తు పూర్వే తదవధేః	4.1.15

133 అగ్నిహోత్రాద్యధికరణం		
485	అగ్నిహోత్రాది తు తత్కార్యాయైవ తద్దర్శనాత్	4.1.16
486	అతోఽన్యదపి హ్యేకేషాముభయోః	4.1.17
487	యదేవ విద్యయేతి హి	4.1.18

134 ఇతరక్షపణాధికరణం		
488	భోగేన త్వితరే క్షపయిత్వాథ సంపద్యతే	4.1.19

ఇతి బ్రహ్మసూత్రేషు చతుర్థస్యాధ్యాయస్య ప్రథమః పాదః సమాప్తః

అథ బ్రహ్మసూత్రేషు చతుర్థస్యాధ్యాయస్య ద్వితీయః పాదః

135 వాగధికరణం		
489	వాఙ్మనసి దర్శనాచ్ఛబ్దాచ్ఛ	4.2.1
490	అత ఏవ సర్వాణ్యను	4.2.2

136 మనోఽధికరణం		
491	తన్మనః ప్రాణ ఉత్తరాత్	4.2.3

137 అధ్యక్షాధికరణం		
492	సోఽధ్యక్షే తదుపగమాదిభ్యః	4.2.4

138 భూతాధికరణం		
493	భూతేషు తచ్చుతేః	4.2.5
494	నైకస్మిన్ దర్శయతో హి	4.2.6

139 ఆస్పత్యపక్రమాధికరణం		
495	సమానా చాస్పత్యపక్రమాదమృతత్వం చానుపోష్య	4.2.7
496	తదపీతేస్సంసారవ్యపదేశాత్	4.2.8
497	సూక్ష్మం ప్రమాణతశ్చ తథోపలభ్యేః	4.2.9
498	నోపమర్దేనాతః	4.2.10
499	అస్యైవ చోపపత్తేరూష్మా	4.2.11
500	ప్రతిషేధాదితి చేన్న శారీరాత్స్పృష్టో హ్యేకేషాం	4.2.13
501	స్మర్యతే చ	4.2.14

140 పరసంపత్త్యధికరణం		
502	తాని పరే తథా హ్యహ	4.2.15

141 అవిభాగాధికరణం		
503	అవిభాగో వచనాత్	4.2.16

142 తదోకోఽధికరణం		
504	తదోకోఽగ్రజ్వలనం తత్ప్రకాశితద్వారో విద్యాసామర్థ్యాత్ తచ్ఛేషగత్యనుస్మృతియోగాచ్చ హర్దానుగృహీతాశ్శతాధికయా	4.2.17

143 రశ్మనుసారాధికరణం		
505	రశ్మనుసారీ	4.2.18

144 నిశాధికరణం		
506	నిశి నేతి చేన్న సంబంధస్య యావద్దేహభావిత్వాత్ దర్శయతి చ	4.2.20

145 దక్షిణాయనాధికరణం		
507	అతశ్చాయనేఽపి దక్షిణే	4.2.21

508	యోగినః ప్రతి స్మర్యతే స్మార్తే చైతే	4.2.22
-----	-------------------------------------	--------

ఇతి బ్రహ్మసూత్రేషు చతుర్థస్యాధ్యాయస్య ద్వితీయః పాదః సమాప్తః

అథ బ్రహ్మసూత్రేషు చతుర్థస్యాధ్యాయస్య తృతీయః పాదః

146 అర్చిరాద్యధికరణం		
509	అర్చిరాదినా తత్ప్రథితేః	4.3.1

147 వాయ్విధికరణం		
510	వాయుమబ్ధాదవిశేషవిశేషాభ్యాం	4.3.2

148 వరుణాధికరణం		
511	తటితోఽధి వరుణస్సంబంధాత్	4.3.3

149 అతివాహికాధికరణం		
512	ఆతివాహికాస్తల్లింగాత్	4.3.4
513	వైద్యుతేనైవ తతస్తచ్చుతేః	4.3.6

150 కార్యాధికరణం		
514	కార్యం బాదరిరస్య గత్యుపపత్తేః	4.3.7

515	విశేషితత్వాచ్చ	4.3.8
516	సామీప్యాత్తు తద్వ్యపదేశః	4.3.9
517	కార్యాత్యయే తదధ్యక్షేణ సహతః పరమభిధానాత్	4.3.10
518	స్మృతేశ్చ	4.3.11
519	పరం జైమినిర్ముఖ్యత్వాత్	4.3.12
520	దర్శనాచ్చ	4.3.13
521	న చ కార్యే ప్రత్యభిసంధిః	4.3.14
522	అప్రతీకాలంబనాన్నయతీతి బాదరాయణ ఉభయథా చ దోషాత్ తత్ప్రతుశ్చ	4.3.15
523	విశేషంచ దర్శయతి	4.3.16

ఇతి బ్రహ్మసూత్రేషు చతుర్థస్యాధ్యాయస్య తృతీయః పాదః సమాప్తః

అథ బ్రహ్మసూత్రేషు చతుర్థస్యాధ్యాయస్య చతుర్థః పాదః

151 సంపద్యావిర్భావాధికరణం		
524	సంపద్యావిర్భావస్వేన శబ్దాత్	4.4.1
525	ముక్తః ప్రతిజ్ఞానాత్	4.4.2
526	ఆత్మా ప్రకరణాత్	4.4.3

152 అవిభాగేన దృష్టత్వాధికరణం		
527	అవిభాగేనదృష్టత్వాత్	4.4.4

153 బ్రాహ్మధికరణం		
528	బ్రాహ్మేణ జైమినిరుపన్యాసాదిభ్యః	4.4.5
529	చితి తన్మాత్రేణ తదాత్మకత్వాదిత్యైదులోమిః	4.4.6
530	ఏవమప్యపన్యాసాత్ పూర్వభావాదవిరోధం బాదరాయణః	4.4.7

154 సంకల్పాధికరణం		
531	సంకల్పాదేవ చ తచ్ఛ్రుతేః	4.4.8
532	అత ఏవ చానన్యాధిపతిః	4.4.9

155 అభావాధికరణం		
533	అభావం బాదరిరాహ హ్యేవం	4.4.10
534	భావం జైమినిర్వికల్పామననాత్	4.4.11
535	ద్వాదశాహవదుభయవిధం బాదరాయణోఽతః	4.4.12
536	తన్వభావే సంధ్యవదుపపత్తేః	4.4.13
537	భావే జాగ్రద్వత్	4.4.14
538	ప్రదీపవదావేశస్తథా హి దర్శయతి	4.4.15

539	స్వాప్యయసంపత్తోరన్యతరాపేక్షమావిష్కృతం హి	4.4.16
-----	--	--------

156 జగద్వ్యాపారవర్జాధికరణం		
540	జగద్వ్యాపారవర్జం ప్రకరణాదసన్నిహితత్వాచ్చ	4.4.18
541	ప్రత్యక్షోపదేశాన్నేతి చేన్నాధికారికమండలస్థోక్తేః	4.4.19
542	వికారావర్తి చ తథా హి స్థితిమాహ	4.4.20
543	దర్శయతశ్చైవం ప్రత్యక్షానుమానే	4.4.21
544	భోగమాత్రసామ్యలింగాచ్చ	4.4.22
545	అనావృత్తిశ్శబ్దాదనావృత్తిశ్శబ్దాత్	4.4.23

ఇతి బ్రహ్మసూత్రేషు చతుర్థస్యాధ్యాయస్య చతుర్థః పాదః సమాప్తః

॥ ఇతి బ్రహ్మసూత్రాణి సంపూర్ణాని ॥

సౌత్రీసంఖ్యా శుభాశీః (545)

అధికృతిగణనా చిన్మయీ (156)